

bestatningen, der hidtil har hvilet paa Hartkornet, gaar over til at blive en mere og mere fast Afgift, hvilende paa Hartkornet som et Slags Gammelskat, der efterhaanden, ligesom Gammelskatten til Staten, vil blive udjevnet igjennem Kjøb og Salg og saaledes ikke blive trykkende for Hartkornbesidderne. Men det er ganske uoverensstemmende med denne Tanke, hvis Rigtighed dog vist maa erkjendes, at gjøre Forholdet saaledes, som det vil blive Tilfellet efter Udkastets § 6, hvortil Udvalgets Fleertal har sluttet sig, løst eller flydende. Saaledes som Forholdet vil blive efter Udkastets § 6, er det muligt, at en Communes Bestyrelse kan det ene Aar efter det andet gaar frem efter ganske forskellige Grundsætninger og Regler med Hensyn til Fordelingen af Skatterne. Den ene Communalbestyrelse kan ligne en stor Deel af Skattebeløbet paa Hartkornet og kun en lille Deel paa Formue og Leilighed, mens et andet Sogn kan gjøre det Omvendte; Dette er dog ikke Hovedtingen, men en og samme Communalbestyrelse kan det ene Aar ligne næsten det hele Skattebeløb paa Hartkornet og næsten Intet paa Formue og Leilighed, og Aaret efter vende Forholdene aldeles om. Man vil sige, at det fornødtvis ikke kan forudsættes, at nogen Communalbestyrelse vil gjøre dette, fordi det maa erkjendes, at det vilde være i højeste Grad uheldigt for Communerne's Beboere, naar der var en saadan Vaklen tilstede i Henseende til Principerne for Bestatningen, at man i det ene Tidsrum fulgte eet Princip og i et andet Tidsrum et ganske andet Princip i saa Henseende. Det maa dog nemlig vel erkjendes, at det er af stor Bigtighed, f. Ex. navnlig for Hartkornbesidderne, at man nogenlunde kan vide, hvilke Skatter og Afgifter, ogsaa til Communen, der hviler paa Hartkornet, og at dette ikke væsentlig kan forandres fra det ene Aar til det andet. Jeg indrømmer altsaa, at det ikke kan forudsættes, at nogen Communalbestyrelse lettelig vil gjøre store Forandringer, men dersom man overhovedet kunde gaar ud fra, at enhver Communalbestyrelse altid og bestandig vilde gjøre det Rette, ikke blot hvad der i og for sig kunde være billigt, men ogsaa hvad der er det fornødtigste og forstandigste, ja, saa behø-

vede man jo meget færre Lovbestemmelser. Man giver Love, ikke just fordi man har den Mening, at der meget ofte vil være Trang til dem, men for at opstille Regler, som kunne endogsaa udelukke Muligheden af Undtagelser, og det kan dog ikke nægtes, at det er en Mulighed, at der kunde være en eller anden Communalbestyrelse, som til en given Tid kunde have et mindre klart Blik paa, hvad der virkelig i den Henseende var ogsaa til Communens eget Bedste. Man kunde vel tænke sig, at der i en Commune kunde være en forskjellig, en vrelende Stemning for den ene eller den anden Art af Bestatning, som kunde faa Indflydelse paa det Forhold, i hvilket man satte Skattebydelserne til hinanden, og at en saadan Stemning kunde gjøre sig gjældende, ikke blot i Sognecommunen, men ogsaa i Amtsrådet, der jo skal have den afgjørende Stemme i denne Henseende. Det er f. Ex. ikke umuligt for mig at tænke mig, at, eftersom der var eller færre Eiendomsbesiddere i Communen, der boede udenfor Communen, kunde man i denne ønske at lægge en større eller mindre Deel af de Skatter, der behøvedes, paa Hartkornet. Det er, som sagt, forekommet min ærede Medforslagsstiller og mig, at det i og for sig er den naturlige Udviklingsgang, at Hartkornsaagisterne blive saa at sige stabiliserede eller gjorte faste og uforanderlige, saa at man netop ikke har noget Vrelende i denne Henseende, og i ethvert Tilfælde forekommer det os, at disse Bestatningspørgsmaal ere af den Art, at de bør afgjøres ved Lov og ikke ved de communale Myndigheders Beslutning. Vi have erkjendt, at, indtil der udkommer en Lov herom, maatte det dog være muligt at faa denne Ting afgjort paa en anden Maade, og det er derfor, vi have stillet Forslaget under Nr. 92, som gjør det muligt at faa Forholdet fastsat, indtil den forventede Lov udkommer. Men det er dog ingenlunde uden Betydning, at det udtales, at dette kun gjælder indtil en Lov om den communale Bestatning er givet, thi derved hentydes der til, at det er et Forhold, som bør og skal afgjøres ved Lov, og at den Afgjørelse, her træffes, kun er, hvad den bør være, nemlig en midlertidig. Naar vi have spøjet til: „Ved dette Forslag lægges Forholdet